

STEPHEN KING

PODPALAČKA

*„Si podpalačka, zlatko. Si ako obrovský
vreckový zapalovač.“*

STEPHEN
KING

PODPALAČKA

Preložila Veronika Redererová

IKAR

Stephen King
FIRESTARTER

Copyright © Stephen King, 1980, 1982.

Published by agreement with the author and the author's agents,
The Lotts Agency, Ltd.

Translation © 2001 by Veronika Redererová

Jacket design © 2025 by Emil Křížka

Slovak edition © 2001, 2006, 2025 by IKAR, a.s.

ISBN 978-80-575-0039-1

*Pamiatke Shirley Jacksonovej,
ktorá nikdy nemusela zvýšiť hlas.*

Spalovať bolo rozkošou

RAY BRADBURY,
451° Fahxrenheita

New York, Albany

„Ocko, už nevládzem,“ povedalo namrzene dievčatko v červených nohaviciach a zelenej blúzke. „Zastaňme na chvíľu.“

„Ešte nie, zlatko.“

Bol to urastený, plecnatý muž v obnosenom menčestrovom saku a v pohodlných hnedých krepových nohaviciach. Držali sa s dievčatom za ruky a kráčali hore newyorskou Tretou avenue, šli rýchlo, takmer bežali. Obzrel sa ponad plece, zelené auto tam ešte vždy bolo a pomaly sa plazilo popri chodníku.

„Prosím ťa, ocko. Prosím ťa.“

Pozrel na dcérku a videl, aká je bledá. Pod očami mala kruhy. Vzal ju na ruky, ale nevedel ako dlho to vydrží. Aj on sa cítil ustatý a Charlie už nevážila málo.

Teraz, o pol šiestej popoludní, bola Tretia avenue preplnená. Prešli na druhú stranu, tam, kde pretínala posledné Šesťdesiate ulice. Obe ulice vyzerali tmavšie a menej zaľudnené. To mu naháňalo strach.

Vrazili do ženy, ktorá tisla plný samoobslužný vozík s nákupom. „Dávajte pozor! Ste slepý, či čo?“ zahundrala a valiaci sa dav ju zhltol.

Ruka mu začínala trpnúť, a tak si preložil Charlie na druhú. Zasa sa pozrel dozadu a zelené auto tam ešte vždy bolo, ešte vždy sa pohybovalo ich tempom asi jeden a pol

bloku za nimi. Na predných sedadlách sedeli dvaja chlapi, tretieho tušil vzadu.

Čo teraz?

Nevedel si odpovedať. Bol ustatý a vystrašený a ťažko sa mu rozmýšľalo. Zastihli ho, keď je na tom zle, a tí lotri to nepochybne vedia. Teraz túžil iba sadnúť si na špinavý obrubník a plakať od krivdy a strachu. Ale to nebolo riešenie. Bol dospelý. Musel rozmýšľať za oboch.

Čo teraz?

Nemá peniaze. To je asi najväčší problém popri skutočnosti, ktorú predstavujú chlapi v zelenom aute. Ak v New Yorku nemá peniaze, si hotový. Ľudia bez peňazí v New Yorku zmiznú. Rozprsknú sa na chodníku a je po nich.

Obzrel sa ponad plece, zbadal, že zelené auto je bližšie, a pramienky potu mu začali intenzívnejšie stekať po chrbte a rukách. Ak vedia všetko to, z čoho ich podozrieva – teda ak vedia, ako málo zo schopnosti pritláčať mu teraz ostalo –, mohli by sa pokúsiť zbalíť ho hneď tu, v tejto chvíli. Aj napriek všetkým ľuďom naokolo. V New Yorku sa človek naučí byť slepý, ak vidí, že sa čosi prihodilo niekomu inému a nie jemu. *Majú ma zmapovaného?* Andy si tým zúfalo lámal hlavu. Ak majú, potom vedia všetko a boj sa skončil. Ak ho majú zmapovaného, poznajú model správania. Kým mal Andy dáke peniaze, priebeh udalostí sa trochu spomalil. Udalostí, do ktorých sa zaplietli.

Nezastavuj sa.

Áno, šéfe. Jasnačka, šéfe. Kam?

Na poludnie prišiel do banky, lebo jeho radar – tá zvláštna predtucha – ho vystríhal, že sa zasa priblížili. V banke boli peniaze, s ktorými mohli on a Charlie v prípade potreby ujsť. No stalo sa čosi čudné: Andrew McGee nemal v newyorskom Bankovom chemickom združení nijaké konto, ani súkromný bankový účet, ani firemný bankový účet, ani vkladnú knižku. Akoby sa rozplynuli vo vzduchu.

V tej chvíli pochopil, že teraz chcú udrieť naozaj. Skutočne sa to všetko stalo len pred päť a pol hodinou?

Možno v ňom predsa ešte ostalo dáke chvenie. Len celkom malé chvenie. Od posledného prípadu uplynul takmer týždeň – vtedy prišiel na riadne štvrtkové posedenie do spolku Sebadôvera ten človek so samovražednými sklonsmi a začal rozprávať s desivým pokojom o tom, ako Hemingway spáchal samovraždu. Keď potom za priateľského rozhovoru vychádzali von, Andy ho nenútene chytil okolo pliec a pritlačil ho. Teraz s trpkosťou rozmýšľal, či to stálo za to. Bolo totiž priveľmi pravdepodobné, že na to doplatí on a Charlie. Takmer dúfal, že echo...

Ale nie. Zahnal tú myšlienku zhrozený a znechutený sám sebou. Také čosi neželá *nikomu*.

Len malé zachvenie, vrúcne prosil. Nič viac, bože, len malé zachvenie. Len aby nám to s Charlie pomohlo dostať sa z tejto kaše.

Ach, Andy, ako na to doplatíš... navyše budeš potom ešte aspoň mesiac celkom hotový, vyrabovaný ako debna od rádia. Možno šesť týždňov. A možno zomrieš naozaj a tvoj bezcenný mozog ti vytečie ušami. Čo bude potom s Charlie?

Prichádzali k vyústeniu Sedemdesiatej ulice a pred nimi boli semaforey. Oproti sa valil prúd vozidiel a dav chodcov čakal na rohu. Zrazu vedel, že chlapi zo zeleného auta sa ich chcú zmocniť teraz. Prirodzene, živých, ak to pôjde, ale ak sa vyskytnú ťažkosti... áno, nepochybne majú svoje inštrukcie aj o Charlie.

Možno nás vôbec nechcú nechať nažive. Možno sa práve rozhodli zachovať status quo. Čo sa dá spraviť s tým, čo prečnieva? Vytrhnúť to a uhladiť plochu.

Nôž do chrbta, pištoľ s tmičom, možno niečo oveľa tajomnejšie – kvapka neznámeho jedu na konci ihly. Záchvat na rohu Tretej a Sedemdesiatej. Strážnik, ten človek asi dostal infarkt.

Mal by sa pokúsiť o to zachvenie. Nemá práve na výber.

Dorazili k chodcom čakajúcim na rohu. STOP svietiace na druhej strane priechodu vyzeralo večné a nemenné. Obzrel sa. Zelené auto zastalo. Dvere pri chodníku sa otvorili a dvaja chlapi oblečení ako podnikatelia vystúpili. Boli mladí a hladko oholení. Vyzerali neporovnateľne oddychnutejší, než sa cítil Andy McGee.

Lakťami si začal kliesniť cestu v jednoliatej mase chodcov a s horúčkovitým úsilím hľadal voľný taxík.

„Hej, človeče...“

„Kristepane, chlape!“

„Ujo, prosím vás, pristúpili ste mi psa...“

„Dovolíte? Prepáčte...“ opakoval Andy zúfalo. Hľadal taxík. Nebol tu ani jeden. Vždy ich bývali plné ulice. Cítil, ako sa chlapi zo zeleného auta blížia, už-už položia ruku naňho a na Charlie, aby ich odvliekli bohviekam, do Firmy, či kamsi dočerta, alebo spravia ešte niečo horšie...

Charlie si mu oprela hlavu o plece a zívla.

Andy zbadal voľný taxík.

„Taxi! Taxi!“ zareval a bláznivo mával voľnou rukou.

Dvaja chlapi za ním prestali čokoľvek predstierať a rozbehli sa.

Taxík zastal pri chodníku.

„Stoj!“ kričal jeden. „Polícia! Polícia!“

Akási žena na druhom konci hlúčika zapišťala a všetci sa začali rozchádzať.

Andy otvoril zadné dvere taxíka a zložil tam Charlie. Sám skočil vedľa nej. „Na letisko, a dupnite na to,“ povedal.

„Taxi! Stoj! Polícia!“

Taxikár sa obzrel za hlasom, a vtom ho Andy pritlačil – iba jemne. Bolestivá dýka sa zabodla priamo do stredu Andyho čela a potom sa rýchlo stiahla, aby zanechala po sebe nejasné rozboľavené centrum, ako po rannom bolení hlavy, keď ti v spánku stúpne krk.

„Myslím, že idú po tom čiernom chlapíkovi v kockovanej čiapke,“ povedal taxikárovi.

„Máte pravdu,“ súhlasil šofér a hladko sa pohol vpred. Šli dolu Východnou Sedemdesiatou.

Andy sa obzrel. Na chodníku ostali stáť len dvaja osamotení chlapi. Zvyšok chodcov nechcel mať s nimi nič spoločné. Jeden z chlapov si vybral spoza opaska krátkovlnnú vysielacuku a čosi do nej hovoril. Potom odišli.

„Čo spravil ten černocho?“ spytoval sa šofér. „Vyraboval obchod s alkoholom, či čo?“

„Neviem,“ prehodil Andy a rozmýšľal, ako teraz dostať z taxikára čo najviac. Majú číslo taxíka? Asi áno. Ale iste nebudú chcieť zaťahovať do toho policajtov a nakoniec – aspoň na chvíľu ich to prekvapilo a zmiatlo.

„Je to všetko banda fetošov, tí čierni,“ skonštatoval šofér. „Nič mi nemusíte hovoriť, viem svoje.“

Charlie zaspala. Andy si vyzliekol sako, zroloval ho a dal jej ho pod hlavu. Zdalo sa mu, že majú akúsi nádej. Ak dobre zahrá svoju úlohu, môže to vyjsť. Šťastena zoslala Andymu typ človeka, o ktorom si myslel (bez akýchkoľvek predsudkov), že sa dá najľahšie presvedčiť, keď ho pritlačí priamo: bol beloch (orientálci boli bohvie prečo odolnejší), bol pomerne mladý (u starých to bolo takmer nemožné) a bol priemerne inteligentný (u mimoriadne bystrých ľudí to zaberalo najľahšie, u hlupákov ťažšie a u duševne chorých to nešlo vôbec).

„Rozmyslel som si to,“ ozval sa Andy. „Zoberte nás, prosím vás, do Albany.“

„Kam?“ šofér naňho v spätnom zrkadielku vyvalil oči. „Človeče, nemôžem ísť predsa do Albany, čo ste sa pomiatli na rozume?“

Andy vytiahol peňaženku, ktorá obsahovala jedinú dolárovú bankovku. Ďakoval Bohu, že v tomto taxíku nie je taxikár oddelený od pasažierov nepriestrelným sklom,

kontakt s ním by tak umožňovalo iba okienko na peniaze. V priamom kontakte mohol pritlačiť ľahšie. Nebol schopný vyrátať, či to je, alebo nie je psychologická záležitosť, a v tejto chvíli to ani nebolo rozhodujúce.

„Dám vám päťsto dolárov,“ navrhol Andy pokojne, „ak ma s dcérou zoberiete do Albany. V poriadku?“

„Ježišikriste, šéfe...“

Strčil mu bankovku do ruky, a keď na ňu taxikár pozrel, Andy pritlačil, a to intenzívne. Celú hroznú sekundu sa bál, že to nebude fungovať, že mu neostalo nič z jeho schopnosti, lebo posledné zvyšky zoškriabal ako usadeninu z dna súdka, keď presvedčil taxikára, že vidí neexistujúceho černocho v kockovanej čiapke.

Vtom sa dostavil známy pocit – sprevádzaný ako vždy ostrou bodavou bolesťou. Zároveň si uvedomil ťažobu v žalúdku a vnútornosti mu zovrela agónii podobná slabosť. Zdvihol roztrasenú ruku k tvári a začudoval sa, že nevracia a že ešte žije. V tej chvíli chcel zomrieť ako zakaždým v minulosti, keď využil svoju schopnosť a prehnal to... *využi to, využi, ale nezneuži*, spievaný slogan akéhosi diskdžokeja pred mnohých rokov sa mu bolestne vynáral v mysli – nech už „to“ bolo čokoľvek. Ak by mu teraz niekto dal do ruky pušku...

Pozrel bokom na spiacu Charlie. Charlie verí, že ich vytiahne z tejto kaše, ako aj z každej ďalšej. Charlie si je istá, že bude s ňou, keď sa zobudí. Áno, vytiahne ich z každej kaše, lenže v skutočnosti to bola vždy jedna a tá istá, poriadne smradľavá kaša a jediné, čo mohli robiť, bolo stále utekať. Zaplavovala ho temná beznádej.

Pocit ťažoby sa vytratil, nie však bolesť hlavy. Tá sa čoraz väčšmi zhoršovala, až svojou váhou drvila a v hlave a zátylku červeno vybuchovala s každým úderom tepu. Jasné svetlá mu vháňali slzy do očí a nemohol si pomôcť, pretože každý odlesk vrážal ako mučivý šíp rovno pod viečka. Nos mal upchatý, dýchal ústami. Aj ten najslabší hluk mu spôsobil bolesť,

priemerný vnímal ako rinčanie zbijačiek, silný hluk bol neznesiteľný. Bolesť hlavy sa zhoršovala, až sa zdalo, že mu ju znútra drvia stredovekými mučidlami. Takto to mohlo trvať šesť, osem alebo možno desať hodín. Teraz to nevedel. Ešte nikdy nepoužil schopnosť pritlačiť niekoho v takejto miere, keď bol vyčerpaný. Nech bude trvať bolestivý záchvat hlavy akokoľvek dlho, na istý čas bude vyradený. Charlie sa oňho musí postarať. Ktovie, čo to s ňou urobí, než... Ale zatiaľ mali šťastie. Koľkokrát môže mať človek šťastie?

„Božemôj, šéfe, keď ja neviem...“

Chcel naznačiť, že z toho môže mať problémy.

„Nežiadal by som vás o to, ak by nešlo o moju malú. Bola u mňa dva týždne. Zajtra má byť naspäť u mamy.“

„Styk s dieťaťom,“ prehodil taxikár. „To poznám.“

„Viete, mal som tam s ňou priletieť.“

„Do Albany? Asi do Ozarku, nemám pravdu?“

„Máte. Lenže veci sa majú tak, že sa na smrť bojím lietať. Viem, že to znie bláznivo, ale je to tak. Obyčajne ju vozím naspäť autom, ale tentoraz ma moja exmanželka začala spracúvať a... no, neviem.“ Bola to pravda. Nevedel. Začal budovať príbeh z chvíľkového podnetu a zdalo sa, že sa dostal na slepú koľaj. Bol to dôsledok vyčerpania.

„Dobre, vyhodím vás na starom albanskom letisku, nech si mamička myslí, že ste prišli lietadlom. Dobre?“

„Vďaka.“ V hlave mu búšilo.

„Nech si mamička nemyslí, že ste nejaký trn-trn-trn, čo? No nie som kanón?“

„To ste.“ Čo myslel tým trn-trn-trn? Bolesť začínala byť príšerná.

„Päť stovák, len aby nemusel sadnúť do lietadla,“ hundral si šofér.

„Stojí mi to za to,“ zdôraznil Andy a prilial poslednú kvapku oleja do ohňa. Nahol sa k taxikárovmu uchu a veľmi ticho dodal: „A aj vám by na tom malo záležať.“

„Počujte,“ zasnene sa ozval šofér. „Nikdy neodmietnem päťsto dolárov. Nič mi nemusíte hovoriť, viem svoje.“

„Fajn,“ odpovedal Andy a sadol si naspäť. Taxikár bol spokojný. Nelámaval si hlavu nad Andyho nedopečeným príbehom. Nelámaval si hlavu nad návštevou sedemročného dievčatka u otca počas dvoch októbrových týždňov, keď je škola v plnom prúde. Nelámaval si hlavu nad tým, že ani jeden z nich nemá batožinu, ani len tašku s pyžamou a zubnou kefkou. Nad ničím si nelámaval hlavu. Bol mimo.

Teraz môže Andy pokračovať a platiť za to.

Dotkol sa rukou Charlinej nohy. Spala tvrdo. Chodili celé popoludnie – odvtedy, ako Andy prišiel po ňu do školy a vypýtal ju z triedy s akýmsi polovičatým ospravedlnením. Stará mama je veľmi chorá. Volala domov. Ospravedlňujem sa, že ju beriem uprostred dňa. A kdesi dolu pod tým obrovská, všetko zaplavujúca úľava. Ako sa len bál, že keď nazrie do triedy pani učiteľky Mishkinovej, zbadá Charlino miesto prázdne, jej knihy úhľadne zložené na kraji lavice: *Nie, pán McGee... odišla s vašimi priateľmi asi pred dvoma hodinami... mali od vás lístok... nie je niečo v poriadku?* Vracali sa mu spomienky na Vicky, na náhlu hrôzu z prázdneho domu v ten deň. Na jeho bláznivú naháňačku za Charlie. Pretože raz ju už dostali.

Ale Charlie tam bola. Aký mali náskok? Predbehol ich o pol hodiny? O štvrt hodiny? O menej? Ani na to nechcel myslieť. Zjedli neskorý obed v reštaurácii u Nathana a zvyšok popoludnia prechodili – Andy si teraz priznával, že slepo podľahol panike – vozili sa metrom, autobusmi, ale najviac chodili pešo. A teraz bola celkom vyčerpaná.

Venoval jej dlhý láskyplný pohľad. Mala krásne plavé vlasy po pleciah, a keď spala, bola obrazom pokojnej krásy. Pripomínala Vicky natoľko, až to zraňovalo. Privrel oči.

Na prednom sedadle pozeral taxikár užasnuto na päťstodolárovku, ktorú mu chlapík vložil do rúk. Zastrčil ju

do peňaženky na opasku, kde mal uložené všetky bankovky. Nezdalo sa mu čudné, že ten človek sa prechádzal po New Yorku s dievčatom a päťstodolárovkou vo vrecku. Netrápil sa, ako to dá do poriadku s dispečerom. Rozmýšľal len o tom, aká bude z toho vzrušená jeho priateľka Glyn. Glynis vždy vravievala, že byť taxikárom je deprimujúce, nudné zamestnanie. V poriadku. Počkáme, až uvidí jeho deprimujúcu, nudnú päťstovku.

Andy sedel na zadnom sedadle so zaklonenou hlavou a zatvorenými očami. Bolesť hlavy mocnela, mocnela prízračná a neodvratná ako čierny kôň bez jazdca v pohrebnom sprievode. V spánkoch mu búšil dupot konských kopýt: *dup... dup... dup.*

Na úteku. On a Charlie. Mal tridsaťštyri rokov a do minulého roku bol lektorom angličtiny na Harrisonskej štátnej univerzite v štáte Ohio. Harrison bolo ospalé, malé univerzitné mesto. Náš milý Harrison uprostred strednej Ameriky. Náš milý Andrew McGee, príjemný, spoľahlivý. Pamätáš na ten fór, prečo je farmár pilierom spoločnosti? Lebo vždy spoľahlivo trčí na poli.

Dup, dup, dup, čierny kôň bez jazdca s červenými očami schádza do chodieb jeho vedomia, od okovaných kopýt odletujú mäkké sivé hrudky mozgového tkaniva, podkovy zanechávajú odtlačky, a tie sa plnia mystickými polmesiacmi krvi.

Taxikár bol len hračka. Samozrejme. Šofér taxíka, ktorý nedostal zaplatené.

Driemal a videl Charlinu tvár. A Charlina tvár sa stávala Vickinou tvárou.

Andy McGee a jeho žena, krásna Vicky. Vytrhali jej nechty na ruke, jeden za druhým. Štyri, až potom hovorila. Tak aspoň dedukoval. Palec, ukazovák, prostredník, prstenník. Ďalej? Už nie! Poviem. Poviem všetko, čo chcete. Len mi už neubližujte! Prosím vás. A tak hovorila. A po-

tom... azda to bola náhoda... potom jeho žena zomrela. Je to tak, čohosi môže byť priveľa aj na dvoch a čohosi aj na nás všetkých.

Napríklad čohosi takého ako Firma.

Dup, dup, dup, čierny kôň bez jazdca sa blíži, blíži a blíži: pozrite, čierny kôň.

Andy spal.

A spomínal.

Pokus viedol doktor Wanless. Bol to tučný plešivý muž a mal ak nie viac, tak aspoň jeden pomerne zvláštny zlozvyk.

„Každému z vás dvanástich, mladé dámy a mladí muži, dáme injekciu,“ vysvetľoval a v popolníku pred sebou rozdrvil cigaretu. Krátke ružové prsty roztrhli tenký cigaretový papier a vysypali čisté, jemné vločky zlatohnedého tabaku. „V šiestich striekačkách bude voda. V šiestich bude voda zmiešaná s malým množstvom chemickej zlúčeniny, ktorú sme nazvali L 6. O vlastnostiach tejto zlúčeniny vám veľa nepoviem, je to tajné, ale v podstate ide o hypnotikum a čiastočne halucinogén. Preto musíte pochopiť, že zlúčeninu budeme podávať v dvojitom slepom pokuse... čo znamená, že ani vy, ani my nebudeme až do poslednej chvíle vedieť, komu sa aplikovala zlúčenina a komu voda. Všetci dvanásti budete pod prísny dohľadom dvadsaťštyri hodín po injekcii. Máte nejaké otázky?“

Bolo ich zopár, väčšinou sa týkali presného zloženia L 6 – slovo *tajné* zapôsobilo ako známy pach na stopovacích psa. Wanless vykorčuľoval spomedzi otázok dosť obratne. Nik nepoložil otázku, ktorá najväčšmi zaujímala dvadsaťdvaročného Andyho McGeea. Uvažoval, že vo chvíľke ticha v takmer pustej prednáškovej sieni budovy, o ktorú sa v Harrisone delila psychológia so sociológiou, zdvihne ruku a spýta sa: Povedzte, prečo takto drvíte cigarety? No lepšie je nepýtať sa. Lepšie je povoliť uzdu fantázii a nechať ju bežať, kým

sa skončí táto nuda. Možno skúšal prestať s fajčením. Pri orálnej aplikácii sa fajčia, pri análnej aplikácii sa drvia. (Tá spomienka vyvolala Andymu na tvári úškrn, až si musel dať ruku pred ústa.) Možno Wanlessov brat zomrel na rakovinu pľúc a doktor si symbolicky ventiloval averziu voči tabakovému priemyslu. Alebo to bol možno jeden z tých tikov, pri ktorých kolegovia profesori cítili potrebu radšej ich navonok predvádzať než ich potlačiť. Andy mal v druhom ročníku angličtiny istého učiteľa (toho človeka teraz milosrdne odvolali), ktorý si sústavne ovoniaval kravatu počas celej prednášky o Williamovi Deanovi Howellsovi a rozkvet realizmu.

„Ak niet viac otázok, požiadam vás, aby ste vyplnili tieto formuláre, a čakám vás budúci utorok presne o desiatej.“

Dve pomocné vedecké sily rozдали fotokópie s dvadsiatimi piatimi absurdnými otázkami, na ktoré sa malo odpovedať áno alebo nie. Č. 8. *Absolvovali ste niekedy psychiatrické vyšetrenie?* Č. 14. *Domnievate sa, že ste niekedy mali autentický psychický zážitok?* Č. 18. *Skúšali ste niekedy halucinogénne drogy?* Po krátkom zaváhaní Andy pri tejto otázke zaškrtnol nie a vrazil si: *Nájde sa v tomto skvelom roku tisícdeväťstošesťdesiatdeväť niekto, kto ich nevyskúšal?*

Na toto celé ho naviedol Quincey Tremont, jeho spolumývajúci z internátu. Quincey vedel, že Andyho finančná situácia nie je ružová. Bol máj a Andy bol v poslednom ročníku. Mohol sa umiestniť štyridsiaty medzi päťstošiestimi absolventmi v ročníku a tretí medzi angličtinármi. No za to si zemiaky nekúpi, ako povedal Quinceymu, ktorý študoval psychológiu. Andy si začiatkom zimného semestra zohnal prácu ako pomocný vedecký asistent, čo popri štipendiu stačilo sotva na stravu a udržanie sa na štúdiách v Harrise. Lenže to všetko bolo na jeseň a medzitým sa začal letný semester. Najlepšie, čo si vedel zaobstarať, boli nočné služby na benzínovom čerpadle, miesto priveľmi zodpovedné a s množstvom problémov.

„Čo by si povedal na dve rýchlo zarobené stovky?“ spýtal sa Quincey.

Andy si odhrnul z očí dlhé čierne vlasy a uškrnul sa: „Na ktorej pánskej toalete si mám otvoriť podnik?“

„Neblázni. Toto je psychologický pokus,“ povedal Quincey. „Aj keď ho vedie bláznivý doktor. A treba si dať bacha!“

„Kto je to?“

„Predsa Wanless, ty chumaj. Najväčší šaman medzi doktormi na katedre psychológie.“

„Prečo ho volajú bláznivý doktor?“

„Lebo je zároveň potkan aj gauner,“ vysvetľoval Quincey. „Behaviorista. A dnes behavioristov nikde nevitajú s otvorenou náručou.“

„Aha,“ odpovedal zmätene Andy.

„Okrem toho nosí hrubé okuliare bez obrúčok a vyzerá v nich ako ten typ, čo vysušal ľudí v *Doktorovi Kyklopovi*. Pozeral si to niekedy?“

Andy, nadšený divák nočných seriálov, to sledoval a v tejto oblasti mal pevnú pôdu pod nohami. No nebol si už taký istý, či sa chce zúčastniť na nejakom pokuse, ktorý vedie profák, označený za a) ako potkan a za b) ako bláznivý doktor.

„Aj títo sa pokúšajú vysušáť ľudí?“ spýtal sa. Quincey sa rozosmial z plného hrdla. „Nie, títo pripravujú materiál pre tvorcov druhoradých hororov,“ odpovedal. „Na katedre psychológie testujú sériu menej účinných halucinogénov. Spolupracujú s americkou spravodajskou službou.“

„So CIA?“ spýtal sa Andy.

„Nijaká CIA, DIA ani NSA,“ vysvetľoval Quincey. „Nič také obrovské. Počul si dakedy o organizácii, čo sa volá Firma?“

„Tuším som čosi čítal v nejakej nedeľnej prílohe. Nepamätám sa presne.“

Quincey si zapálil fajku. „Spolupracujú skoro s každým odborom,“ pokračoval. „Psychológia, chémia, fyzika, biológia...“

dokonca aj chlapcom zo sociológie sa ujde nejaká tá zelená. Isté programy podporuje vláda. Čokoľvek od svadobného rituálu muchy tse-tse po možný odvoz použitého plutónia. Organizácia ako Firma minie každý rok celý svoj prídel, aby dokázala, že má v nasledujúcom roku nárok na obrovskú sumu.“

„Na také somariny srdečne kašlem,“ priznal sa Andy.

„Kašlú na to všetci, čo trochu myslia,“ s pokojným úsmevom odvetil Quincey. „Ale vlak je už rozbehnutý. Na čo potrebuje spravodajské oddelenie menej účinné halucinogény? Ktovie? Ja to teda neviem. Ani ty. Pravdepodobne to nevedia ani oni. Ale správa o tom vyzerá dobre pred užším výborom, keď sa pripravuje nový rozpočet. Svojich obľúbencov majú všade. V Harrisone je ich obľúbencom Wanless na katedre psychológie.“

„Vedenie univerzity proti tomu nič nenamieta?“

„Nebud' naivný, chlapče.“

Aby odčinil chvílkovú nepozornosť voči svojej fajke, začal vypúšťať veľké zapáchajúce oblaky dymu do biednej obývacej časti bunky. Preto sa mu chvíľami hlas začal strácať a chvíľami bol zvučnejší, nadnesenejší. „Čo je dobré pre Wanlessa, je dobré pre katedru psychológie v Harrisone, ktorá bude mať od budúceho roka vlastnú budovu – bez ďalšieho spoločného živorenia so sociológmi. A čo je dobré pre psychológov, je dobré pre Harrisonskú štátnu univerzitu. A pre Ohio. A tak ďalej bla-bla-bla.“

„Čo myslíš, nie je to nebezpečné?“

„Keby to bolo nebezpečné, neskúšali by to na študentoch dobrovoľníkoch,“ povedal Quincey. „Stačila by najmenšia pochybnosť, a skúšali by to na potkanoch a potom na trestancoch. Môžeš si byť istý, že to, čo ti pichnú, pichli pred tebou už aspoň tristo ľuďom, ktorých reakcie pozorne sledovali.“

„Nepáčia sa mi pri tom tie záležitosti okolo CIA...“

„Nie CIA, Firma.“

„Aký je v tom rozdiel?“ spýtal sa namrzené Andy. Pozeral na Quinceyho plagát s Richardom Nixonom pred ojazdeným autom. Nixon sa škeril a krátkymi prstami oboch rúk naznačoval V – znak víťazstva. Andymu bolo ešte vždy ťažko uveriť, že tohto človeka pred necelým rokom zvolili za prezidenta.

„Veď nič, len som myslel, že by sa ti mohlo zísť dvesto dolárov, to je všetko.“

„Prečo platia až toľko?“ nedôverčivo sa spýtal Andy.

Quincey rozhodil rukami. „Platí to vláda, Andy! Počúvaj ma chvíľu! Pred dvoma rokmi zaplatila Firma okolo tristo tisíc dolárov za realizovateľnú štúdiu vybuchujúceho bicykla, ktorý by sa dal vyrábať sériovo – a *toto* bolo v nedeľných *Timesoch*. Asi ďalšia vec pre Vietnam, aj keď to nikto nevedel naisto. Ako hovorieval Fibber McGee: ‚V tých časoch to vyzeralo ako dobrý nápad.‘“ Quincey rýchlymi, nervóznymi pohybmi vytriasol fajku. „Pre takýchto chlapíkov je pôda amerických univerzít jedno veľké trhovisko. Čosi skúpia tu, s niečím sa rozložia a predávajú zas tam. Ak teda nechceš...“

„Vlastne možno áno. Ty tam pôjdeš?“

Quincey sa zasmial. Jeho otec viedol sieť mimoriadne úspešných obchodov s pánskymi odevmi v dvoch štátoch, v Ohio a Indiane. „Nepotrebujem tak súrne dve stovky,“ povedal. „Okrem toho nenávidím injekcie.“

„Aha.“

„Pozri, krucinál, ja ťa nechcem nútiť. Len si sa mi zdal hladný. Máš päťdesiatpercentnú šancu, že budeš v kontrolnej skupine. Dve stovky za to, že si necháš vpichnúť trochu vody. Ani nie z vodovodu, chápeš to? *Destilovanej* vody.“

„Zariadiš mi to?“

„Chodím s kočkou, čo robí pomocnú vedeckú silu u Wanlessa,“ vysvetľoval Quincey. „Budú mať možno päťdesiat žiadostí zväčša od tých päťdesiatročných, čo si chcú spraviť očko, a tak sa pchajú bláznivému doktorovi...“

„Prosím ťa, nevolaj ho tak.“

„Dobre, teda Wanlessovi,“ opravil sa Quincey a zasmial sa. „On sám sa postará, aby týchto pochlebovačov vyradili. Moje dievča dozrie, aby sa tvoja žiadosť dostala do *správneho* košíka. A potom, kamarát, je to už na tebe.“

Keď sa neskôr na nástenke katedry psychológie objavila výzva k dobrovoľníkom, podal si žiadosť. Týždeň na to mu mladá péveeska (Quinceyho dievča, ako už vedel) zavolala, aby zodpovedal zopár otázok. Odpovedal, že rodičia mu už nežijú, že má krvnú skupinu 0, že sa nikdy predtým nezúčastnil na nijakom pokuse organizovanom katedrou psychológie, že v súčasnosti (rok tisícdeväťstošesťdesiatdeväť) je riadne zapísaným univerzitným študentom v Harrisone, a teda, keďže získal viac ako dvanásť zápočtov, oprávňuje ho to byť študentom denného štúdia. A, áno, dovšil už dvadsaťjeden rok, a tak môže uzatvárať všetky druhy dohôd, verejných aj súkromných.

O týždeň neskôr dostal univerzitnou poštou list, v ktorom mu oznamovali, že ho vybrali, a zároveň ho žiadali, aby podpísal priložený formulár dohody. Podpísaný formulár prineste, prosím, so sebou 6. mája t. r. do Jason Gearneigh Hall, miestnosť č. 100.

A tak bol spolu s ďalšími jedenástimi adeptmi, predložil formulár dohody, drvič cigariet Wanless (naozaj sa trochu podobal na bláznivého doktora z filmu o Kyklopovi) odišiel, keď vyjasnil otázku o svojej posvätej úcte k skúsenostiam. Mal niekedy epilepsiu? Nie. Jeho otec zomrel náhle na infarkt, keď mal Andy jedenásť. Matka mu zahynula pri autohavárii, keď mal sedemnášť – bola to bolestivá, nezahojená rana. Jediná blízka príbuzná bola matkina sestra, teta Cora, a tá sa mala na svoj vek dobre. V stĺpci otázok zišiel až dolu a zaškrtoval *nie, nie, nie*. Len na jednu odpovedal ÁNO: *Utrpeli ste niekedy fraktúru alebo vážnejší úraz? Ak áno, rozvedte bližšie*. Vo vyhradenej